

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกมะพร้าวน้ำหอม ของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

Cost and Return on Investment Analysis of Aromatic Coconut Cultivation in Ban Phaeo District, Samut Sakhon Province

ศศิธร เพอร์เชียว¹, สุนา สุทธิเกียรติ², เสมอขวัญ สถิตชัยทรัพย์³

¹คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, sasithorn@thonburi-u.ac.th

²คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, suna_ac@thonburi-u.ac.th

³คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, samerkhwan_ac@thonburi-u.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์ต้นทุนการปลูกมะพร้าวน้ำหอม (2) วิเคราะห์ผลตอบแทนการปลูกมะพร้าวน้ำหอม และ (3) ศึกษาความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุนปลูกมะพร้าว น้ำหอมในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากเกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอมในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้วซึ่งมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 1 ปี คัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 50 ราย ด้วยแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา รวมทั้งการวิเคราะห์กระแสเงินสด (Cash Flow Analysis) ภายใต้สมมติฐานอายุสวน 20 ปี และอัตราคิดลดร้อยละ 8 ต่อปี ซึ่งอยู่ในช่วงที่เหมาะสม สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ตามแนวทางของ Boardman et al. (2018)

ผลการศึกษาพบว่า (1) ด้านโครงสร้างต้นทุนการปลูกมะพร้าวน้ำหอม ต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 21,850 บาทต่อไร่ต่อปี โดยจำแนกเป็นต้นทุนวัตถุดิบ 9,420 บาท (ร้อยละ 43.1) ค่าแรงงาน 8,750 บาท (ร้อยละ 40.0) และค่าใช้จ่ายการผลิต 3,680 บาท (ร้อยละ 16.9) โดยต้นทุนวัตถุดิบและค่าแรงงานรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 83.1 ของต้นทุนทั้งหมด (2) ด้านผลตอบแทนการปลูกมะพร้าวน้ำหอมของเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 5,200 ลูกต่อไร่ต่อปี ราคาจำหน่ายเฉลี่ย 11.20 บาทต่อลูก ส่งผลให้มีรายได้รวมเฉลี่ย 58,240 บาทต่อไร่ต่อปี และรายได้สุทธิเฉลี่ย 36,390 บาทต่อไร่ต่อปี (3) ด้านความคุ้มค่าทางการเงิน พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 184,500 บาทต่อไร่ อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ร้อยละ 18.6 อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) เท่ากับ 1.84 เท่า และระยะเวลาคืนทุนเฉลี่ย 5.2 ปี

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการปลูกมะพร้าวน้ำหอมในพื้นที่ศึกษามีความคุ้มค่าและสามารถสร้างผลตอบแทนในระยะยาวภายใต้สมมติฐานที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ความผันผวนของราคาผลผลิตและ ต้นทุนปัจจัยการผลิตยังคงเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่ควรได้รับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ งานวิจัยนี้

จึงเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถใช้สนับสนุนการวางแผนการผลิต การตัดสินใจลงทุน และการกำหนดนโยบายพัฒนาภาคเกษตรในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

คำหลัก: มะพร้าวน้ำหอม, การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต, ผลตอบแทนทางการเงิน, ความคุ้มค่าการลงทุน

Abstract

This study investigated the financial dimensions of aromatic coconut cultivation in Ban Phaeo District, Samut Sakhon Province, Thailand, with three objectives: (1) to analyze production costs, (2) to evaluate financial returns, and (3) to assess investment feasibility. Primary data were collected through semi-structured interviews with 50 farmers, selected via purposive sampling with a minimum of one year of cultivation experience. Data were analyzed using descriptive statistics and cash flow analysis, based on a 20-year plantation lifespan and an 8 percent annual discount rate, in accordance with Boardman et al. (2018).

Three principal findings emerged. First, the average total production cost was 21,850 baht per rai per year, comprising raw material costs of 9,420 baht (43.1 percent), labor costs of 8,750 baht (40.0 percent), and manufacturing overhead of 3,680 baht (16.9 percent), with direct material and labor costs representing 83.1 percent of total expenditure. Second, the average yield was 5,200 coconuts per rai per year at 11.20 baht per unit, generating gross revenue of 58,240 baht and net income of 36,390 baht per rai per year. Third, all financial indicators confirmed investment viability: NPV of 184,500 baht per rai, IRR of 18.6 percent exceeding the 8 percent discount rate, B/C Ratio of 1.84, and a payback period of 5.2 years.

These results confirm that aromatic coconut cultivation in the study area is financially viable and capable of yielding sustainable long-term returns. However, price volatility and rising input costs remain significant risk factors requiring systematic management. The findings provide empirical evidence to support production planning, investment decision-making, and agricultural policy formulation at the local level.

Keywords: Aromatic coconut cultivation, Production cost analysis, Financial return, Investment feasibility analysis

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาคเกษตรกรรมเป็นกลไกพื้นฐานของโครงสร้างเศรษฐกิจไทย ทั้งในด้านการจ้างงาน รายได้ครัวเรือน และความมั่นคงทางอาหาร โดยในช่วงปี พ.ศ. 2562-2566 ประเทศไทยมีแรงงานภาคเกษตรเฉลี่ย 11.93 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 30.46 ของกำลังแรงงานทั้งหมด ขณะที่ภาคเกษตรมีส่วนต่อ GDP เฉลี่ยร้อยละ 8.56 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2567; สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567) โครงสร้างดังกล่าวสะท้อนความสำคัญของภาคเกษตรในฐานะแหล่งจ้างงานหลัก แม้จะสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในสัดส่วนที่ต่ำกว่าภาคอุตสาหกรรมและบริการ ความแตกต่างระหว่างสัดส่วนแรงงานกับ GDP ชี้ให้เห็นข้อจำกัดด้านผลิตภาพ รายได้ และประสิทธิภาพเชิงเศรษฐศาสตร์ของเกษตรกรรายย่อย ซึ่งยังเผชิญปัญหาการบริหารต้นทุน การเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน และความผันผวนของราคาและตลาด

ในกลุ่มพืชเศรษฐกิจ มะพร้าวน้ำหอมเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูงที่มีศักยภาพการแข่งขันระดับสากล ปี 2566 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอม 264,759 ไร่ ให้ผลผลิตรวม 648,825 ตัน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) ด้านการค้า ปี 2565 มีมูลค่าส่งออกมะพร้าวน้ำหอม 9,610 ล้านบาท และในปี 2566 การส่งออกไปยังตลาดจีนมีมูลค่าสูงถึง 438 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (กรมศุลกากร, 2565; สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงปักกิ่ง, 2566) ขณะเดียวกัน มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มะพร้าวรวมของไทยในปี 2566 สูงถึง 34,090 ล้านบาท (สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป, 2566) สะท้อนบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ของมะพร้าวน้ำหอมในห่วงโซ่มูลค่าเกษตรส่งออกของประเทศ

ในระดับพื้นที่ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นแหล่งผลิตสำคัญ โดยมีพื้นที่ปลูกมะพร้าว 18,461 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 87.04 ของพื้นที่ปลูกทั้งจังหวัด (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562; สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแพ้ว, 2565) พื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพการผลิตสูง โดยเฉพาะพันธุ์ “ก้นจีบ” ที่สอดคล้องกับความต้องการตลาด อย่างไรก็ตาม แม้มะพร้าวน้ำหอมจะมีมูลค่าทางการตลาดสูง เกษตรกรยังเผชิญแรงกดดันด้านต้นทุนแรงงาน ปุ๋ย และวัสดุการเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งส่งผลให้ผลผลิตลดลงร้อยละ 3.68 ในปี 2566 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566) ความไม่แน่นอนดังกล่าวกระทบต่อกระแสเงินสด ความสามารถในการชำระหนี้ และเสถียรภาพรายได้ของครัวเรือนเกษตรกร

ประเด็นสำคัญคือ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังดำเนินการผลิตโดยอาศัยประสบการณ์มากกว่าการวางแผนทางการเงินเชิงระบบ ขาดการวิเคราะห์ต้นทุนตลอดวงจรการผลิต และพึ่งพาพ่อค้าคนกลางในการจำหน่ายผลผลิต ส่งผลให้ได้รับผลตอบแทนต่ำกว่าศักยภาพที่ควรเป็น (พิธาน แสนภักดี และนฤพล อ่อนวิมล, 2564; ธนรงค์ จงมีไชย, 2560) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนช่องว่างเชิงโครงสร้างด้านองค์ความรู้ทางบัญชีและการเงินในภาคเกษตร ซึ่งมีความจำเป็นต้องพัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับบริบทการผลิตจริง

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่างานวิจัยด้านต้นทุนและผลตอบแทนทางการเกษตรในประเทศไทยส่วนใหญ่มุ่งศึกษาพืชหลัก เช่น ข้าว โดยใช้ตัวชี้วัดทางการเงิน เช่น มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) และอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (B/C Ratio) ในการประเมินความคุ้มค่า (พรทิพย์ เสี่ยมหาญ, 2561; วรวิทย์ กุลตั้งวัฒนา และนันทิยา พรหมทอง, 2564) ขณะที่แนวคิดต้นทุนตลอดวงจรอายุโครงการ (Life Cycle Costing) ได้รับการเสนอให้ใช้เพื่อสะท้อนผลตอบแทนที่แท้จริงในระยะยาว (ชุตินมณฑน์ เจริญกิจจารุ, 2562) อย่างไรก็ตาม ยังไม่พบการศึกษาที่วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนเชิงลึกของการปลูกมะพร้าวน้ำหอมในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญระดับประเทศ รวมถึงยังขาดกรอบการวิเคราะห์แบบครบวงจรที่ครอบคลุมกระแสเงินสด อัตราผลตอบแทน และจุดคุ้มทุนในบริบทพื้นที่ดังกล่าว

กล่าวโดยสรุป การศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนปลูกมะพร้าวน้ำหอมในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงเศรษฐศาสตร์การเกษตร การจัดการทางการเงิน และการพัฒนานโยบายสาธารณะ โดยมุ่งสร้างองค์ความรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริง

วัตถุประสงค์

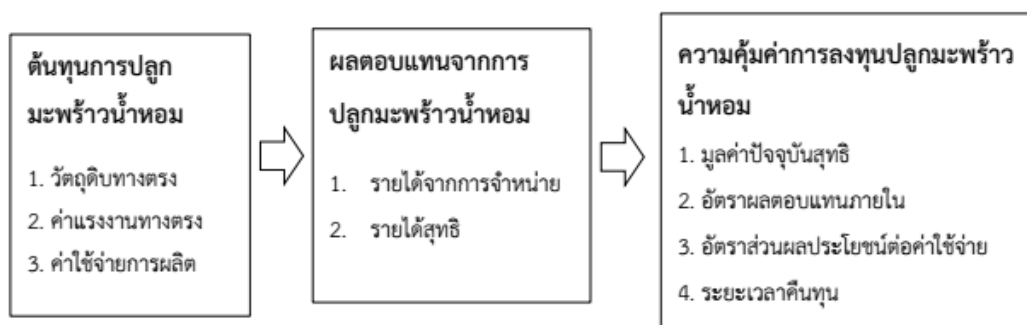
1. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกมะพร้าวน้ำหอมของเกษตรกรในพื้นที่ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการปลูกมะพร้าวน้ำหอมของเกษตรกรในพื้นที่ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความคุ้มค่าทางการเงินของลงทุนปลูกมะพร้าวน้ำหอมของเกษตรกรในพื้นที่ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกมะพร้าวน้ำหอม
2. สามารถประเมินความคุ้มค่าการลงทุนผ่านตัวชี้วัดทางการเงินที่เหมาะสม
3. ช่วยปรับปรุงการบริหารจัดการต้นทุนด้านแรงงาน ปุ๋ย และวัสดุการเกษตรให้เกิดความเหมาะสม
4. ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับโครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกมะพร้าวน้ำหอมในพื้นที่

กรอบแนวคิด

งานวิจัยนี้อาศัยแนวคิดบัญชีต้นทุนการผลิต (Horngren et al., 2015) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรง และค่าใช้จ่ายการผลิต ร่วมกับแนวคิดการวิเคราะห์การลงทุน Brealey et al. (2020) เพื่อประเมินความคุ้มค่าของการปลูกมะพร้าว น้ำหอมผ่าน นอกจากนี้ยังใช้แนวคิดเศรษฐศาสตร์การเกษตร (Debertin, 2012) และการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน (Boardman et al., 2018) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและผลตอบแทนสุทธิของเกษตรกร

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว น้ำหอมในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5,657 ราย (กองส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร, 2565) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ จำนวน 50 ราย โดยอ้างอิงเกณฑ์ของ Roscoe (1975) ซึ่งระบุว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณควรอยู่ในช่วง 30-500 ราย สอดคล้องกับแนวทางของ Hair et al. (2010) ที่เสนอว่าการศึกษาเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ทางการเงินสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยกลุ่มตัวอย่างขนาด 50 ราย นอกจากนี้ จำนวนดังกล่าวยังเทียบเคียงได้กับงานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์การเกษตรในบริบทที่ใกล้เคียงกัน (ชุดิมนต์ เฟ็งกรุด, 2566; วรวิทย์ กุลตั้งวัฒนา และ นันทิยา พรหมทอง, 2564)

สำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนด (Criteria) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงสูง ประกอบด้วย (1) เป็นเกษตรกรที่มีประสบการณ์การปลูกมะพร้าว น้ำหอมในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1 ปี (2) มีการกระจายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมพื้นที่ยุทธศาสตร์ 4 ตำบลหลัก ได้แก่ ตำบลบ้านแพ้ว หลักสาม โรงเข้ และเจ็ดริ้ว เพื่อสะท้อนความหลากหลายของเงื่อนไขการผลิต และ (3) เป็นผู้ที่ยินยอมเปิดเผยข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนโดยสมัครใจ ทั้งนี้ ผู้วิจัยตระหนักถึงข้อจำกัดในการเป็นตัวแทนประชากรจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น จึงมุ่งเน้นการตีความผลการศึกษารายได้ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่จัดเก็บข้อมูลเป็น

สำคัญ เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ทางการเงินมีความละเอียดแม่นยำและสะท้อนข้อเท็จจริงในพื้นที่ศึกษา
มากที่สุด

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาทบทวนเอกสาร ตำรา วารสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต การประเมินผลตอบแทนทางการเงิน และการวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุน ในภาคเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกมะพร้าว และขนาดพื้นที่เพาะปลูก ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดและเติมคำตอบสั้น ๆ เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ต้นทุนการผลิตและเงินลงทุน เป็นคำถามเกี่ยวกับโครงสร้างต้นทุนการปลูกมะพร้าว น้ำหอม แบ่งออกเป็น ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต รวมถึงเงินลงทุนเริ่มต้น ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดเชิงตัวเลข เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนต่อไร่ต่อปี

ตอนที่ 3 รายได้และผลตอบแทนจากการผลิต เป็นคำถามเกี่ยวกับปริมาณผลผลิต ราคาจำหน่าย รายได้รวม และรายได้สุทธิ รวมถึงช่องทางการจำหน่ายผลผลิต เพื่อนำข้อมูลไปคำนวณกระแสเงินสดสุทธิและวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงิน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเกษตรกร เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้เกษตรกรสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาการปลูกมะพร้าว น้ำหอมในอนาคต ข้อมูลส่วนนี้ใช้ประกอบการอภิปรายผลและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว น้ำหอม ในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 50 ราย คัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและสามารถซักถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในกรณีที่ข้อมูลไม่ชัดเจน

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์การเกษตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีต้นทุน และผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย โดยประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตามเกณฑ์ของ Rovinelli and Hambleton (1977) ซึ่งกำหนดค่า $IOC \geq 0.50$ ถือว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผลการประเมินพบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.67-1.00 (ค่าเฉลี่ย = 0.89) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับดี

3. จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้ เก็บข้อมูลจริง

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ

5. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน พ.ศ. 2567

6. ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ทางการเงิน ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โครงสร้างต้นทุน และระดับรายได้

2. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน คำนวณต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี รายได้รวม และรายได้สุทธิ โดยจัดจำแนกต้นทุนออกเป็น ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต ส่วนรายได้ที่นำมาวิเคราะห์จะใช้เฉพาะรายได้จากการขายผลผลิตเท่านั้น

3. การวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุน ใช้วิธีการวิเคราะห์กระแสเงินสด (Cash Flow Analysis) ภายใต้สมมติฐานอายุโครงการ 20 ปี และอัตราคิดลดร้อยละ 8 ต่อปี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis: CBA) ที่เสนอให้อัตราคิดลดอยู่ในช่วงร้อยละ 3-10 ตามบริบทของโครงการ (Boardman et al., 2018) ซึ่งอัตราคิดลดอ้างอิงตามแนวคิดต้นทุนเงินทุน (cost of capital) ซึ่งสะท้อนอัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนคาดหวังและความเสี่ยงของการลงทุน Brealey et al. (2020) สำหรับการกำหนดอายุโครงการที่ 20 ปี อ้างอิงจากลักษณะวงจรการให้ผลผลิตเชิงเศรษฐกิจของมะพร้าวน้ำหอม ซึ่งโดยทั่วไปมีอายุการให้ผลผลิตในเชิงพาณิชย์ประมาณ 15-25 ปี ทั้งนี้ การเลือกใช้ค่าเฉลี่ยที่ 20 ปี จึงเหมาะสมสำหรับการประเมินผลตอบแทนในระยะยาว และสอดคล้องกับข้อมูลจากหน่วยงานด้านการเกษตรของประเทศไทย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) ภายใต้สมมติฐาน

ดังกล่าว การศึกษานี้ใช้ตัวชี้วัดทางการเงินได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (Benefit-Cost Ratio: B/C Ratio) และระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เพื่อประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการลงทุนปลูกมะพร้าวในพื้นที่ศึกษาอย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัย

1. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 50 ราย พบว่า ต้นทุนการปลูกมะพร้าวเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี เท่ากับ 21,850 บาท โดยสามารถจำแนกตามองค์ประกอบต้นทุนได้ดังนี้

- ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนวัตถุดิบเฉลี่ย 9,420 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 43.1 ของต้นทุนรวม ประกอบด้วย ค่าพันธุ์/ต้นกล้าทดแทน 1,250 บาท ,ปุ๋ยเคมี 4,380 บาท, ปุ๋ยอินทรีย์ 1,120 บาท, สารป้องกันศัตรูพืช 1,540 บาท, และวัสดุการเกษตรอื่น 1,130 บาท

- ค่าแรงงานทางตรง ค่าแรงงานเฉลี่ย 8,750 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 40.0 ของต้นทุนรวมประกอบด้วยค่าแรงปลูก/ซ่อมต้น 950 บาท, ค่าแรงใส่ปุ๋ย 1,480 บาท, ค่าแรงตัดหญ้า 2,120 บาท, ค่าแรงดูแลรักษา 1,760 บาท, และค่าแรงเก็บเกี่ยว 2,440 บาท

- ค่าใช้จ่ายการผลิต ค่าใช้จ่ายการผลิตเฉลี่ย 3,680 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 16.9 ของต้นทุนรวม ประกอบด้วย ค่าน้ำ 1,050 บาท, ค่าไฟฟ้า 720 บาท, ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ 860 บาท, ค่าซ่อมบำรุง 620 บาท, ค่าขนส่ง 430 บาท ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลของค่าเฉลี่ยโครงสร้างต้นทุนการปลูกมะพร้าว

หมวดต้นทุน	ค่าเฉลี่ย (บาทต่อไร่ต่อปี)	ร้อยละ
ต้นทุนวัตถุดิบ	9,420	43.1
ค่าแรงงาน	8,750	40.0
ค่าใช้จ่ายการผลิต	3,680	16.9
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	21,850	100.0

จากการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการปลูกมะพร้าว พบว่าเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยรวม 21,850 บาทต่อไร่ต่อปี โดยต้นทุนวัตถุดิบเป็นสัดส่วนสูงสุด 9,420 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.1 รองลงมาคือ ค่าแรงงาน 8,750 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.0 และค่าใช้จ่ายการผลิต 3,680 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.9 ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าต้นทุนวัตถุดิบและค่าแรงงานรวมกันคิดเป็นร้อยละ 83.1 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการปลูกมะพร้าวเป็นกิจกรรมที่พึ่งพาปัจจัย

การผลิตและแรงงานในสัดส่วนสูง การบริหารจัดการต้นทุนในสองหมวดนี้จึงมีผลโดยตรงต่อกำไรสุทธิของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญ

2. จากการสำรวจรายได้จากการปลูกมะพร้าวน้ำหอมพบว่า เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 5,200 ลูกต่อไร่ต่อปี

โดยมีราคาขายเฉลี่ย 11.20 บาทต่อลูก ส่งผลให้มีรายได้รวมเฉลี่ย 58,240 บาทต่อไร่ต่อปี และเมื่อหักต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 21,850 บาทต่อไร่ต่อปี พบว่ามีรายได้สุทธิเฉลี่ย 36,390 บาทต่อไร่ต่อปี นอกจากนี้เกษตรกรบางส่วนมีรายได้เสริมจากการขายต้นกล้าและวัสดุเหลือใช้ รายได้รวม 2,770 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยดังนี้รายได้จากการขายต้นกล้า 1,950 บาท/ไร่/ปี และรายได้จากวัสดุเหลือใช้ 820 บาท/ไร่/ปี (หมายเหตุ: รายได้เสริมมีเฉพาะเกษตรกรร้อยละ 38 ของกลุ่มตัวอย่าง) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลของค่าเฉลี่ยรายได้จากการปลูกมะพร้าวน้ำหอม

รายได้จากการปลูกมะพร้าว	ค่าเฉลี่ย (บาทต่อไร่ต่อปี)	ร้อยละ
รายได้จากการขายผลผลิต**	58,240	95.46
รายได้จากการขายต้นกล้า	1,950	3.20
รายได้จากวัสดุเหลือใช้	820	1.34
รวมรายได้ทั้งสิ้น	61,010	100.0

* รายได้จากการขายผลผลิตมะพร้าวน้ำหอมเท่านั้น ไม่รวมรายได้เสริม ใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุน

จากการวิเคราะห์รายได้หลักของเกษตรกรมาจากการจำหน่ายผลผลิตมะพร้าวน้ำหอม มีค่าเฉลี่ย 58,240 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 95.46 ของรายได้รวมทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่าผลผลิตมะพร้าวเป็นแหล่งรายได้หลักที่สำคัญที่สุด นอกจากนี้ เกษตรกรบางส่วนยังมีรายได้เสริมจากการจำหน่ายต้นกล้า เฉลี่ย 1,950 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.20 และจากการจำหน่ายวัสดุเหลือใช้ เฉลี่ย 820 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.34 ของรายได้รวม อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่ารายได้เสริมทั้งสองประเภทดังกล่าวมีเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรที่มีศักยภาพในการผลิตต้นกล้าและการจัดการวัสดุเหลือใช้ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 38 ของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น ดังนั้น ตัวเลขรายได้รวม 61,010 บาทต่อไร่ต่อปี จึงเป็นค่าเฉลี่ยที่รวมรายได้เสริมของเกษตรกรบางรายได้ด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณารายได้จากผลผลิตเพียงอย่างเดียว ซึ่งอยู่ที่ 58,240 บาทต่อไร่ต่อปี เพื่อให้สะท้อนความเป็นจริงของเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ไปใช้ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่า

3. การวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุนปลูกมะพร้าวน้ำหอม การลงทุนในการปลูกมะพร้าว น้ำหอมของเกษตรกร

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 ราย ใช้เกณฑ์การประเมินทางการเงิน ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) และระยะเวลา คืนทุน (Payback Period) โดยกำหนดสมมติฐานการวิเคราะห์ดังนี้ อายุสวนเฉลี่ย = 20 ปี , อัตราคิดลด = 8% ต่อปี, ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี = 21,850 บาท, รายได้เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี = 58,240 บาท รายได้สุทธิ = 36,390 บาทต่อไร่ต่อปี (หมายเหตุ: คำนวณเฉพาะรายได้จากการขายผลผลิตเท่านั้น) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุน

ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)	184,500 บาท/ไร่	ผลตอบแทนสุทธิเป็นบวก จึงถือว่าการลงทุนปลูกมะพร้าว น้ำหอมมีความคุ้มค่า
ผลตอบแทนภายใน (IRR)	18.6%	> 8% ผลตอบแทนจากการปลูกมะพร้าว น้ำหอม สูงกว่าต้นทุนเงินทุน
อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio)	1.84 เท่า	> มากกว่า 1 มีความคุ้มค่าของโครงการในระยะยาว
ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)	5.2 ปี	อยู่ในระดับเหมาะสมหากเทียบกับอายุสวนมะพร้าว

จากการวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุนปลูกมะพร้าว น้ำหอม ภายใต้สมมติฐานอายุสวน 20 ปี และอัตราคิดลดร้อยละ 8 ต่อปี พบว่าตัวชี้วัดทางการเงินทุกรายการสะท้อนให้เห็นว่าการลงทุนมีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ โดยมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มีค่าเท่ากับ 184,500 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นค่าบวก แสดงว่าโครงการสร้างผลตอบแทนสุทธิเกินกว่าต้นทุนการลงทุน อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับ ร้อยละ 18.6 ซึ่งสูงกว่าอัตราคิดลดที่กำหนดไว้ร้อยละ 8 สะท้อนว่าโครงการให้ผลตอบแทนสูงกว่าต้นทุนเงินทุน อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) เท่ากับ 1.84 เท่า ซึ่งมากกว่า 1 แสดงว่าทุก 1 บาท ที่ลงทุนไปสามารถสร้างผลประโยชน์คืนกลับได้ถึง 1.84 บาท และระยะเวลาคืนทุนเฉลี่ย 5.2 ปี ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับเหมาะสมเมื่อเทียบกับอายุสวนมะพร้าวที่ยาวนานถึง 20 ปี

4. การวิเคราะห์ความไวของผลตอบแทนการลงทุน (Sensitivity Analysis) เพื่อประเมินความมั่นคงของผลตอบแทนภายใต้ความไม่แน่นอนของตลาด ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความไวโดยจำลอง 3 สถานการณ์ตามแนวทางของ Boardman et al. (2018) ได้แก่ สถานการณ์ฐาน (Base Case) สถานการณ์เชิงบวก (Optimistic Case) และสถานการณ์เชิงลบ (Pessimistic Case) โดยปรับตัวแปรสำคัญ 2 ตัว คือ ราคาขายมะพร้าวและต้นทุนการผลิต ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความไวของผลตอบแทนการลงทุนภายใต้ 3 สถานการณ์

ตัวแปร	Pessimistic	Base Case	Optimistic
ราคาขาย (บาท/ลูก)	9.00 (-20%)	11.20	13.4 (+20%)
ต้นทุนรวม (บาท/ไร่/ปี)	26,220 (+20%)	21,850	17,480 (-20%)
รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)	20,580	36,390	52,320
NPV (บาท/ไร่)	67,400	184,500	301,600
IRR (%)	11.2	18.6	26.4
B/C Ratio (เท่า)	1.26	1.84	2.43
Payback Period (ปี)	8.1	5.2	3.8

ผลการวิเคราะห์ความไวพบว่า ในสถานการณ์ฐาน (Base Case) ซึ่งใช้ราคาขายเฉลี่ย 11.20 บาทต่อลูก และต้นทุนรวม 21,850 บาทต่อไร่ต่อปี เกษตรกรมีรายได้สุทธิ 36,390 บาทต่อไร่ต่อปี ให้ค่า NPV เท่ากับ 184,500 บาทต่อไร่ IRR ร้อยละ 18.6 B/C Ratio เท่ากับ 1.84 เท่า และระยะเวลาคืนทุน 5.2 ปี ซึ่งตัวชี้วัดทุกรายการสะท้อนถึงความคุ้มค่าของการลงทุนในระดับที่น่าพึงพอใจ

ในสถานการณ์เชิงบวก (Optimistic) เมื่อราคาขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เป็น 13.40 บาทต่อลูก ขณะที่ต้นทุนรวมลดลงร้อยละ 20 เหลือ 17,480 บาทต่อไร่ต่อปี ส่งผลให้รายได้สุทธิเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเป็น 52,320 บาทต่อไร่ต่อปี โดย NPV พุ่งสูงถึง 301,600 บาทต่อไร่ IRR เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.4 B/C Ratio เท่ากับ 2.43 เท่า และระยะเวลาคืนทุนสั้นลงเหลือเพียง 3.8 ปี

ในสถานการณ์เชิงลบ (Pessimistic) ซึ่งถือเป็นกรณีที่ท้าทายที่สุด เมื่อราคาขายลดลงร้อยละ 20 เหลือ 9.00 บาทต่อลูก และต้นทุนรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เป็น 26,220 บาทต่อไร่ต่อปีพร้อมกัน รายได้สุทธิลดลงเหลือ 20,580 บาทต่อไร่ต่อปี อย่างไรก็ตาม ผลที่น่าสังเกตคือตัวชี้วัดทางการเงินทุกรายการยังคงให้ผลเป็นบวก โดย NPV ยังมีค่าเท่ากับ 67,400 บาทต่อไร่ IRR ร้อยละ 11.2 ซึ่งยังสูงกว่าอัตราคิดลดร้อยละ 8 B/C Ratio เท่ากับ 1.26 เท่า และแม้ระยะเวลาคืนทุนจะยืดออกเป็น 8.1 ปี แต่ยังคงคิดเป็นเพียงร้อยละ 40.5 ของอายุสวนมะพร้าว 20 ปี ซึ่งหมายความว่าเกษตรกรยังมีระยะเวลาสร้างรายได้หลังคืนทุนอีกกว่า 11 ปี

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนปลูกมะพร้าว น้ำหอมของเกษตรกร ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน และความคุ้มค่าการลงทุน โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกร จำนวน 50 ราย ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.0 ขณะที่เป็นหญิง มีจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.0 ด้านอายุพบว่าเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 51.4 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.7 ปี) โดยกว่าครึ่งหนึ่งอยู่ในช่วงอายุ 45-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 56 สำหรับประสบการณ์ในการปลูกมะพร้าว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์เฉลี่ย 14.8 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.3 ปี) และร้อยละ 64 มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ส่วนขนาดพื้นที่เพาะปลูกพบว่าเกษตรกรมีพื้นที่เฉลี่ย 8.6 ไร่ต่อราย โดยมีค่าต่ำสุด 3 ไร่ และค่าสูงสุด 18 ไร่ เมื่อจำแนกตามขนาดพื้นที่ พบว่าพื้นที่ไม่เกิน 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32 พื้นที่ระหว่าง 6-10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 44 และพื้นที่มากกว่า 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24

ด้านต้นทุนการผลิต พบว่าต้นทุนเฉลี่ยอยู่ที่ 21,850 บาทต่อไร่ต่อปี โดยต้นทุนหลักคือวัตถุดิบ และค่าแรงงาน ซึ่งรวมกันคิดเป็นร้อยละ 83.1 ของต้นทุนทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าต้นทุนผันแปรมีบทบาทสำคัญต่อกำไรสุทธิของเกษตรกร

ขณะที่ด้านผลตอบแทน พบว่าผลผลิตเฉลี่ย 5,200 ลูกต่อไร่ต่อปี ราคาขายเฉลี่ย 11.20 บาทต่อลูก ส่งผลให้มีรายได้รวมเฉลี่ย 58,240 บาทต่อไร่ต่อปี และรายได้สุทธิเฉลี่ย 36,390 บาทต่อไร่ต่อปี ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่สร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ

สำหรับการวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุน ภายใต้สมมติฐานอายุสวน 20 ปี และอัตราคิดลดร้อยละ 8 ต่อปี พบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เฉลี่ยเท่ากับ 184,500 บาทต่อไร่ อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับ 18.6% อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) เท่ากับ 1.84 และระยะเวลาคืนทุนเฉลี่ย 5.2 ปี ซึ่งตัวชี้วัดทั้งหมดสะท้อนว่าการปลูกมะพร้าว น้ำหอมมีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ ให้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราคิดลด และสามารถคืนทุนได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

โดยสรุป การปลูกมะพร้าว น้ำหอมในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นกิจกรรมทางการเกษตรที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้และให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าในระยะยาว อย่างไรก็ตาม ความผันผวนของราคาตลาดและต้นทุนปัจจัยการผลิตยังคงเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่เกษตรกรควรบริหารจัดการอย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างต้นทุนการปลูกมะพร้าวในอำเภอบ้านแพ้วมีส่วนต้นทุน วัสดุดิบและค่าแรงงานรวมกันสูงถึงร้อยละ 83.1 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งสะท้อนว่าต้นทุนผันแปรเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อกำไรสุทธิของเกษตรกร ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ชุติมณธ์ เพ็งกรุด (2566) ที่เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกมะพร้าวในรูปแบบการปลูกที่แตกต่าง กัน และพบว่าต้นทุนด้านปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะค่าปุ๋ยและแรงงาน เป็นตัวกำหนดความแตกต่างของ ผลตอบแทนสุทธิอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ งานวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการต้นทุนอย่างมี ประสิทธิภาพสามารถเพิ่มมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ของโครงการได้อย่างชัดเจน

ในด้านผลตอบแทน ผลการศึกษานี้พบว่ารายได้สุทธิเฉลี่ย 36,390 บาทต่อไร่ต่อปี ซึ่งสะท้อนถึง ศักยภาพของมะพร้าวในสถานะพืชเศรษฐกิจมูลค่าสูง ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ สุพินยา จันท์มาและคณะ (2564) ที่วิเคราะห์โซ่คุณค่ามะพร้าวในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย และ พบว่าการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการผลผลิตและการเข้าถึงตลาดสามารถเพิ่มรายได้สุทธิของเกษตรกร ได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรแปลงใหญ่มะพร้าวในอำเภอบ้านแพ้วของ ศิริประภา ทับไกร และจิรพันธ์ เข็มพันธ์ (2567) ยังระบุว่าปัจจัยด้านราคาตลาดและการ รวมกลุ่มเกษตรกรมีบทบาทสำคัญต่อเสถียรภาพรายได้ของเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ งานวิจัยนี้ที่ชี้ว่ารายได้สุทธิขึ้นอยู่กับความผันผวนของราคาขายเป็นสำคัญ

ในมิติของมูลค่าการลงทุน ผลการศึกษานี้พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มีค่าเป็นบวก อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) สูงกว่าอัตราคิดลด และอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) มากกว่า 1 อย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนว่าการปลูกมะพร้าวมีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ในระยะยาว ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการวิเคราะห์การลงทุนที่ระบุว่าโครงการที่มี IRR สูงกว่าอัตราคิดลดและมี NPV เป็นบวกย่อมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Brealey et al., 2020) นอกจากนี้ รายงานของกรม ส่งเสริมการเกษตร (2566) ยังชี้ให้เห็นว่ามะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีศักยภาพการเติบโตในตลาด ส่งออก หากมีการจัดการต้นทุนและคุณภาพผลผลิตอย่างเหมาะสม

โดยภาพรวม ผลการศึกษานี้สนับสนุนข้อค้นพบของงานวิจัยที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าการปลูก มะพร้าวในอำเภอบ้านแพ้วมีศักยภาพในการสร้างผลตอบแทนระยะยาว แต่ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นทุน การรวมกลุ่มเกษตรกร และการเข้าถึงตลาดที่มีเสถียรภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. เกษตรกรควรจัดทำบัญชีต้นทุนอย่างเป็นระบบ เพื่อควบคุมต้นทุนวัสดุดิบและค่าแรงงาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของต้นทุนรวม และใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจด้านการผลิตและการลงทุนอย่าง มีประสิทธิภาพ

2. หน่วยงานภาครัฐควรใช้ผลการวิจัยนี้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดมาตรการสนับสนุน เช่น การลดต้นทุนปัจจัยการผลิต การส่งเสริมเครื่องจักรกลการเกษตร และการสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองด้านราคาและยกระดับความสามารถในการแข่งขัน

3. ควรส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลผลิตผ่านการแปรรูปหรือการพัฒนาตราสินค้า เพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาตลาด และสร้างเสถียรภาพรายได้ให้เกษตรกรในระยะยาว

4. การวิจัยในอนาคตควรพัฒนาแบบจำลองเชิงวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคุ้มค่าการลงทุน รวมถึงการวิเคราะห์ความเสี่ยงภายใต้สถานการณ์จำลอง เพื่อยกระดับองค์ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์การเกษตรอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

กรมศุลกากร. (2565). สถิติการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย ปี 2565. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2566 <https://www.customs.go.th>

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562). ข้อมูลพื้นที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอม จังหวัดสมุทรสาคร. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2566). รายงานสถานการณ์การผลิตมะพร้าวน้ำหอม ปี 2566. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กองส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร. (2565). รายงานข้อมูลเกษตรกรและพื้นที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอม จังหวัดสมุทรสาคร.

ชุตินมณฑล เจริญกิจจารธร. (2562). การประยุกต์ใช้แนวคิดต้นทุนตลอดวงจรชีวิตในภาคการเกษตร. วารสารวิชาการการบัญชีและการจัดการ, 11(2), 45–60.

ชุตินมณฑล เพ็งกรุด. (2566). การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกมะพร้าวน้ำหอมในรูปแบบการผลิตที่แตกต่างกัน. วารสารเศรษฐศาสตร์การเกษตร, 18(1), 77–92.

พรทิพย์ เสี่ยมหาญ. (2561). การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินของการผลิตพืชเศรษฐกิจในประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์, 14(2), 101–118.

พิธาน แสนภักดี, และนฤพล อ่อนวิมล. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว น้ำหอม. วารสารพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, 9(3), 215–228.

รณรงค์ จงมิไชย. (2560). ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการต้นทุนของเกษตรกรรายย่อย. วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตรประยุกต์, 5(1), 33–48.

วรวิทย์ กุลตั้งวัฒนา, และนันทยา พรหมทอง. (2564). การประเมินความคุ้มค่าการลงทุนทางการเกษตรโดยใช้วิธี NPV และ B/C Ratio. วารสารวิจัยและพัฒนา, 16(3), 55–70.

- ศิริประภา ทับไกร, และจิรนนท์ เข็มขันธุ์. (2567). การปรับตัวของเกษตรกรแปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอม
ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารสังคมศาสตร์และการพัฒนา*, 19(1), 120–138.
- สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป. (2566). *รายงานมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มะพร้าว ปี 2566*.
- สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแพ้ว. (2565). *รายงานข้อมูลพื้นที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอม อำเภอบ้านแพ้ว*.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2566). *สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ ปี 2566*. กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์.
- สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงปักกิ่ง. (2566). *รายงานสถานการณ์การนำเข้า
มะพร้าวของจีน*.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2567). *สถิติแรงงานภาคเกษตร ปี 2562–2566*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม
2566 <https://www.nso.go.th>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2567
รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2566. <https://www.nesdc.go.th>
- สุพินยา จันท์ธมา, และคณะ. (2564). การวิเคราะห์โซ่คุณค่ามะพร้าวน้ำหอมในภาคใต้ของประเทศไทย.
วารสารการจัดการเกษตรสมัยใหม่, 7(2), 89–104.
- อัจฉรา กลิ่นจันทร์. (2560). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวของเกษตรกรในเขต
ชลประทาน. *วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ*, 8(15), 1–18.
- Boardman, A. E., Greenberg, D. H., Vining, A. R., & Weimer, D. L. (2018). *Cost–benefit analysis: Concepts and practice* (5th ed.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108235597>
- Brealey, R. A., Myers, S. C., & Allen, F. (2020). *Principles of corporate finance* (13th ed.). McGraw-Hill Education.
- Debertin, D. L. (2012). *Agricultural production economics* (2nd ed.). University of Kentucky.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Pearson Prentice Hall.
- Horngren, C. T., Datar, S. M., & Rajan, M. V. (2015). *Cost accounting: A managerial emphasis* (15th ed.). Pearson Education.
- Roscoe, J. T. (1975). *Fundamental research statistics for the behavioral sciences* (2nd ed.). Holt, Rinehart and Winston.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49–60.